

10. Кашапов М.М. Педагогические способности // Педагогическая психология: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Под ред Н.В. Ключевой. – М.: Владос-Пресс, 2003. – С. 141-156.
11. Коваль Л.Г., Зверева І.Д., Хлебик С.Р. Соціальна педагогіка і соціальна робота. – К: ІЗМН, 1997. – 392 с.
13. Крутецкий В.А. Основы педагогической психологии. – М.: Просвещение, 1972. – 255 с.
14. Кузьмина Н.В. Профессионализм личности преподавателя и мастера производственного обучения. – М.: Высш. шк., 1990. – 118 с.
15. Мудрик А.В. Социальная педагогика: Учеб. для студ. пед. вузов / Под ред. В.А. Сластенина. – 3-е изд., испр. и доп. – М: Изд. Центр “Академия”, 2000. – 200 с.
16. Немов Р.С. Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений. В 3-х кн. Кн.2. Психология образования. 3-е изд. – М.: Гуманит.изд.центр ВЛАДОС, 1997. – 608 с.
18. Практикум із загальної психології / За ред. Т.І. Пашукової. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2000. – 204 с.
20. Социальная педагогика: Курс лекций / Под общей ред. М.А. Галагузовой. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 416с.

Резюме

**СТУДЕНЧЕСКОЕ НАУЧНОЕ ОБЩЕСТВО, КАК
ФУНДАМЕНТ НАУЧНОГО МИРОВОЗРЕНИЯ
СТУДЕНТА-МЕДИКА**

Иваницкий И.А., Гасюк Н.В.

Качество подготовки молодых специалистов в условиях европейской системы зачетных кредитов и изменений государственных образовательных стандартов обеспечивается интегративными междисциплинарными подходами к данному вопросу. Именно от квалификационного уровня будущего врача зависит его умение не только обосновать клинический диагноз, но и провести дифференциальную диагностику по той или иной нозологической единице. Вопросу формирования навыков диагностики и дифференциальной диагностики оптимальной терапии конкретного пациента в учебном процессе должно отводиться приоритетное место, которое невозможно без адекватных научных подходов.

Ключевые слова: интеграция, диагностика, навыки, образование, квалификация.

Стаття надійшла 31.10.2011 р.

**STUDENT SCIENTIFIC SOCIETY, AS
FOUNDATION OF SCIENTIFIC WORLDVIEW
MEDICAL STUDENTS**

Ivanitskiy I.A., Gasyuk N.V.

The quality of the training young specialists in the conditions of the European system of test credits and changes of state educational standards is provided the integrative interdisciplinary approaches to the issue. In our opinion, from the skill level of the future depends on his doctor's ability not only to substantiate the clinical diagnosis, but also to the content and the differential diagnosis of some disease entities. Question formation of skills diagnosis and differential diagnosis of a specific patient the optimal therapy in the learning process should be given priority, which is impossible without adequate scientific approaches.

Key words: integration, diagnostics, skills, education and qualifications.

УДК 611: 378

О.Д. Дісяченко

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

**ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЯК
НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА
ЕМБРІОЛОГІЇ**

Підготовка висококваліфікованого лікаря – складний процес, що характеризується взаємодією педагогічних та організаційних засобів, направлених на формування справжнього фахівця своєї справи. Важливим елементом цього процесу є самостійна робота студента, як невід'ємна складова інтенсифікації та покращення якості навчання.

Ключові слова: самостійна робота, гістологія, цитологія, ембріологія, навчальний процес.

Сучасне життя характеризується підвищенням ролі освіти, як одного з основних факторів забезпечення економічного зростання та стабільності в суспільстві. Метою модернізації української вищої освіти є підвищення її доступності та якості. В основі кваліфікації лікаря будь-якої спеціальності лежать теоретичні знання та практичні навички, які дуже важливі в його майбутній роботі. Одним із важливих факторів підвищення ефективності пізнавального процесу під час підготовки майбутніх лікарів – є самостійна робота студентів (СРС), яка являється складовою частиною навчальної діяльності і входить до складу кредитів ECTS кожного модуля та дисципліни в цілому [1]. В навчальних планах з гістології, цитології та ембріології СРС у студентів стоматологічного факультету займає 40%, тобто 70 годин. Саме тут ми стикаємось з дуже важливою проблемою: студенти не в змозі використовувати цей час за призначенням. Більшість із них або не

вміють або не хочуть працювати з літературою та навчатися самостійно. В цьому і є специфіка роботи з першокурсниками. На викладача лягає додаткова робота – навчити студента вчитися як під керівництвом наставника, так і самостійно.

Великий обсяг матеріалу з предмета стимулює студента до самостійної роботи. В таких умовах СРС набуває особливої цінності та розвиває навички самостійного засвоєння теоретичних знань, набуває характеру дослідницької діяльності. Складання тез, написання конспектів, індивідуальна робота з літературою, підготовка рефератів, пошук нових наукових даних в інформаційному потоці «Internet» - сприяють більш глибокому розумінню досліджуваної проблеми. СРС ставить завдання вирішувати сформульовані викладачем проблеми і формування у студентів проблемного бачення, для чого необхідні глибокі знання, уміння самостійно орієнтуватися в стрімкому потоці інформації. Ефективність самостійної роботи на кафедрі залежить від: методичного забезпечення самостійної позааудиторної роботи; умов організації; змісту і характеру завдань; якості джерел нових знань; мотивації до її виконання.

Кафедрою розроблені методичні вказівки для самостійної роботи студентів стоматологічного факультету по двом модулям, в яких вказані: навчальні цілі; структурно-логічні схеми занять; розгорнутий деталізований текст змісту; питання, тести та задачі для самоконтролю; вказані матеріали для самостійної практичної роботи та наданий список рекомендованої літератури. На нашу думку, така методична розробка спрямовує самостійну роботу студента в правильне русло, допомагає йому якісно підготуватися до практичного заняття та опанувати темою, яка винесена на самостійне опрацювання. На кафедрі виділена навчальна кімната, в якій бажаючі студенти мають можливість працювати у вільний для них час, використовуючи методичні розробки, препарати та диски з записами мікропрепаратів і схем. Використовуючи технічне забезпечення кафедри, а саме телевізори і мультимедійні проектори, студенти переглядають та замальовують мікропрепарати. Кожна навчальна кімната обладнана комп'ютерами, що дає можливість студентам тренуватися в вирішенні тестів та ситуаційних задач. Викладачами кафедри надаються консультації студентам на протязі дня, а після занять - черговим викладачем. Додатково проводяться консультації з невстигаючими студентами та студентами, що добре навчаються та прагнуть розширити свої знання з предмету. На кафедрі приділяється особлива увага індивідуальній роботі з кожним студентом. Зацікавленість студента в вивченні предмета спонукає його до виконання творчої роботи у вигляді підготовки рефератів, наукових доповідей, пошуку інформації про нові досягнення в медицині. Бажаючим надана можливість приймати участь в наукових дослідженнях, що проводяться на кафедрі. Таким чином, студенти з першого курсу не лише привчаються до самостійної роботи, а й зацікавлюються науковою діяльністю. На кафедрі успішно працює науковий студентський гурток.

Викладачами кафедри створений практикум, який містить значну кількість завдань, спрямованих на ефективно засвоєння і закріплення знань з гістології та активно використовується студентами на практичних заняттях та при самостійній підготовці до них. Практикум «Гістологія, цитологія та ембріологія» Модуль 1, 2 містить: завдання для самостійної роботи під час підготовки до занять; тести II рівня; ситуаційні задачі з банку даних «Крок 1»; електронограми та мікропрепарати; завдання розібрати схеми, що відображають будову організму і процеси, що відбуваються в ньому та зробити позначення. Практикум дає можливість студентам якісно працювати на заняттях, раціонально використовувати час при виконанні домашнього завдання та підготовці до підсумкових модульних контролів знань. Самостійна робота на кафедрі гістології, цитології та ембріології згідно сучасних вимог передбачених Болонською декларацією системи академічних кредитів у студентів стоматологічного факультету розподіляється таким чином: модуль 1 – 40 год, модуль 2 – 30 год. Приводимо приклад розподілу годин самостійної роботи студентів по модулю 1 «Основи цитології та загальної ембріології. Загальна гістологія»:

№	ТЕМА	К-ть годин	Вид контролю
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок. (18х1год.)	18	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок. (2х3год.)	6	Поточний контроль на практичних заняттях
3.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять: Зв'язок гістології, цитології та ембріології з іншими медико-біологічними науками.	2	Підсумковий модульний контроль
	Реакція клітин на зовнішні подразники.	2	Підсумковий модульний контроль
	Загальна ембріологія. Ембріональний розвиток хордових, нижчих та вищих хребетних.	2	Підсумковий модульний контроль
	Кістка як орган. Гістологічна будова суглобів.	2	Підсумковий модульний контроль
	Перебудова кісток . Фактори, що впливають на структуру кісток. Регенерація кісткової тканини.	2	Підсумковий модульний контроль
	М'яз як орган. Регенерація м'язів.	2	Підсумковий модульний контроль
4.	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модуля 1.	4	Підсумковий модульний контроль
	РАЗОМ	40	

Для досягнення якості організації СРС необхідно проводити:

- 1) постійний контроль за роботою студентів;
- 2) методичне забезпечення аудиторної та позааудиторної роботи;
- 3) раціональний розподіл часу студентів;
- 4) повну зацікавленість студентів роботою.

На занятті студент повинен самостійно опановувати практичними навичками, але під контролем викладача. Враховуючи специфіку предмету гістології, цитології та ембріології СРС на занятті полягає в замальовуванні мікропрепаратів та вивченні електронограм. Студенти розглядають схеми та роблять на них позначення. Викладач повинен створити максимально можливі умови для розвитку особистих якостей, творчої індивідуальності майбутніх лікарів. Розв'язування різноманітних тестових завдань, ситуаційних задач є важливою невід'ємною складовою самостійної роботи студентів [2].

Висновок

В результаті застосування модульно-рейтингової системи в навчанні, значно підвищилась ефективність систематичної роботи студентів на кафедрі, а приділення значної уваги СРС сприяло підвищенню якості підготовки майбутніх лікарів за рахунок стимуляції їх самонавчання.

Література

1. Пίδαев А.В. Болонский процесс в Европе. Что это такое и нужен ли он в Украине? Возможна ли интеграция медицинского образования Украины в Европейское образовательное пространство? / А.В. Пίδαев, В.Г. Передерий. – Одесса, 2004. – 192 с.
2. Шепітько В.І. Шляхи оптимізації самостійної роботи студентів медичного факультету на кафедрі гістології, цитології та ембріології / В.І. Шепітько, О.Д. Лисаченко // Самостійна робота студентів і кредитно-модульна система організації навчального процесу: матеріали навчально-методичної конференції. – Полтава, 2007. – С.153-155.

Резюме

ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА КАК НЕОТЪЕМЛЕМАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА НА КАФЕДРЕ ГИСТОЛОГИИ, ЦИТОЛОГИИ И ЭМБРИОЛОГИИ

Лисаченко О.Д.

Подготовка высококвалифицированного врача – сложный процесс, характеризующийся взаимодействием педагогических и организационных средств, направленных на формирование настоящего специалиста в своей области. Важным элементом этого процесса есть самостоятельная работа студента, как неотъемлемая составляющая интенсификации учебного процесса и улучшения качества обучения.

Ключевые слова: самостоятельная работа, гистология, цитология, эмбриология, учебный процесс.

Стаття надійшла 10.11.2011 р.

ORGANIZATION OF STUDENTS' INDEPENDENT WORK OF STOMATOLOGICAL FACULTY AS INALIENABLE CONSTITUENT OF EDUCATIONAL PROCESS ON DEPARTMENT OF HISTOLOGY, CYTOLOGY AND EMBRYOLOGY

Lisachenko O.D.

Preparation of highly skilled doctor is a difficult process, characterized by interaction of pedagogical and organizational facilities, directed on forming of the real specialist in the area. The important element of this process is independent work of student, as inalienable constituent of intensification of educational process and improvement of teaching quality.

Key words: independent work, histology, cytology, embryology, educational process.